

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و امور پزشکی

معاونت بهداشت

معاونت درمان

بسمه تعالی

شماره ۳۵۲۸/۴۰۰۰ د
تاریخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۳
پوست نبادارد

رئیس محترم دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ...

موضوع: اهمیت اجرای اقدامات دهگانه بیمارستانهای دوستدار کودک در زمان شیوع ویروس کرونا

با سلام و احترام

همانطور که مستحضرید، شیوع بیماری Covid 19 سیستم های مراقبت های بهداشتی در سراسر جهان را تحت الشعاع قرار داده است. تجربیات در مورد بیماریهای نوپدید مرس، سارس و ابولا حاکی از آن است که پاسخ سیستم های بهداشتی به این بیماری ها موجب حذف و کم رنگ شدن برخی مراقبتها و خدمات روتین بهداشتی شده بوده است و در نتیجه پیامدهای نامطلوب ناشی از محدودیت دسترسی به مراقبتها افزایش یافتند. به طور مثال در حین شیوع بیماری ویروس ابولا در غرب آفریقا در فواصل سالهای ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۶، استفاده از امکانات بهداشتی برای زایمان و ویزیت های روتین قبل از تولد، پوشش واکسیناسیون و برخی خدمات مربوط به تنظیم خانواده کاهش یافت.

به نظر می رسد هنگام شیوع بیماری کووید ۱۹ ارائه خدمات بهداشتی به دلایلی نظیر تغییر اولویت کارکنان بهداشتی درمانی در ارائه خدمات بر اساس دستورالعملهای ارسالی از وزارت متبوع، محدودیتهای مربوط به قرنطینه عمومی و حضور در مراکز پرجمعیت و محدودیت های ناشی از استفاده از حمل و نقل عمومی، بیماری و پیامدهای احتمالی ناشی از آن برای گیرندگان و ارائه دهندگان خدمت و یا اعضای خانواده ایشان، تاثیرات روحی روانی ناشی از نگرانی و ترس از ابتلا برای کارکنان و مردم و نیز تاثیر مشکلات اقتصادی در ابعاد مختلف بر دسترسی به خدمات تاثیر گذاشته است.

علیرغم تدوین و ارسال راهنمای بالینی تغذیه نوزاد و شیرخوار با شیر مادر در مادران شیرده مورد قطعی، محتمل و مشکوک به ابتلا با ویروس COVID ۱۹ طی نامه شماره ۳۰۰/۲۱۵۰۳ د مورخ ۹/۱۲/۹۸ و ارسال دیگر دستورعملهای مرتبط، متأسفانه برنامه های ترویج تغذیه با شیر مادر از این موضوع تاثیر پذیرفته است. اجرای ناکامل و یا اجرا نشدن ده اقدام دوستدار کودک در بیمارستانها، انجام نشدن مشاوره شیردهی برای مادران تازه زایمان کرده، شروع بی مورد تغذیه با شیر مصنوعی برای شیرخواران، عدم اجرای هم اتاقی مادر و نوزاد، انجام نشدن تماس پوست با پوست مادر و نوزاد در ساعت اول پس از تولد، کاهش خدمات مربوط به بانک شیر، مراجعه نکردن مادران برای دریافت مشاوره علیرغم داشتن مشکل شیردهی، کمبود پرسنل به دلیل شیفت پرسنل به بخشهای مربوط به کرونا، ناکافی بودن تجهیزات حفاظتی، تعامل ناکافی کارکنان با مادر به دلیل

پوشیده بودن صورت و پوشش غیر متعارف و نیز استرس ناشی از احتمال عدم رعایت فاصله گذاری اجتماعی از دسته عوامل موثر بر دریافت خدمات مربوط به برنامه ترویج تغذیه با شیر مادر است که بر اساس نظرسنجی از کارکنان و کارشناسان دانشگاهها جمع بندی شده است.

با وجود تداوم همه چالشهای مربوط به شیوع بیماری و با توجه به این که تغذیه با شیر مادر یکی از مهم ترین استراتژی های کاهش مرگ و میر و تامین امنیت غذایی کودکان زیر دو سال است خواهشمند است دستور فرمایید موارد زیر که به دلیل شیوع بیماری کووید ۱۹ در مراکز بهداشتی و درمان آن دانشگاه/دانشکده نیازمند توجه ویژه هستند، مطابق با دستورالعملهای ارسالی در بیمارستانهای دوستدار کودک تداوم یابد.

۱. با تاکید بر این نکته که "تاکنون انتقال COVID-19 از طریق شیر مادر ثابت نشده است" در مورد مادری که صرفا به این بیماری مشکوک بوده و یا ابتلای او به تایید رسیده است دلیلی برای قطع شیردهی وجود ندارد و این موضوع آغاز مصرف شیر مصنوعی را موجه نمیسازد.
۲. از آنجا که فواید بی شمار تماس پوست با پوست و تغذیه با شیر مادر از خطرات احتمالی انتقال و بیماری های مرتبط با COVID-19 بیشتر است، مادری که سالم است، کما فی السابق، پس از زایمان، بلافاصله باید تماس پوست با پوست مادر و نوزاد برقرار و شیردهی انجام شود.
۳. تماس مادر و شیرخوار در مواردی که ابتلای مادر تأیید شده یا وی مشکوک به COVID-19 است، باید مطابق دستور عمل "راهنمای مراقبت از نوزاد متولد از مادر مشکوک یا مبتلا به بیماری کووید 19" که طی نامه شماره ۳۰۰/۱۵۸۶ مورخ ۹۸/۲/۱۰ ابلاغ شده است، انجام پذیرد.
۴. برای مادران که مبتلا یا مشکوک نیستند هم اتاقی مادر و نوزاد مانند گذشته، باید اجرا شود.
۵. هم اتاقی برای مادران مبتلا یا مشکوک با رعایت اصول ایمنی و رعایت نکات دستور عمل "راهنمای مراقبت از نوزاد متولد از مادر مشکوک یا مبتلا به بیماری کووید 19" قابل انجام است.
۶. مشاوره شیردهی به صورت حضوری با رعایت اصول ایمنی و استفاده از تجهیزات حفاظتی و یا به صورت تلفنی باید انجام شود.
۷. پایش و ارزیابی بیمارستانهای دوستدار کودک، با رعایت اصول ایمنی و حفاظت شخصی، باید انجام شده و گزارشات مربوط به نحو مقتضی و همچون گذشته اعلام گردد.

#signature2#

دکتر قاسم جان بابایی

معاون درمان

